

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 14 maja 2010 r.

**Zarząd
Fundacji „Nadzieja Dzieci”
w Zabrzu**

LKA-4111-01-02/2010/K/10/003

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach skontrolowała Fundację „Nadzieja Dzieci” Zakład Aktywności Zawodowej – Zakład Krawiecki w Zabrzu, zwany dalej „ZAZ”, w zakresie realizacji wniosków pokontrolnych i wykorzystania uwag z kontroli nr P/08/100 pn.: „Zasady działania i finansowania zakładów aktywności zawodowej”.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 28 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Zarządowi Fundacji niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację trzech wniosków (2,3 i 6), natomiast negatywnie ocenia realizację trzech pozostałych wniosków (1, 4 i 5).

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

- I. NIK pozytywnie ocenia realizację następujących wniosków, sformułowanych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 20 listopada 2008 r. po kontroli nr P/08/100 pn.: „Zasady działania i finansowania zakładów aktywności zawodowej”:

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231 ze zm.

- Wniosek nr 2 – *„Opracowanie planów zatrudnienia u innego pracodawcy poszczególnych osób niepełnosprawnych, które osiągnęły odpowiedni poziom sprawności zdrowotnej i społecznej”.*

Plany zatrudnienia u innego pracodawcy opracowano dla wszystkich niepełnosprawnych pracowników ZAZ. W planach tych podano m.in. predyspozycje do wykonywania określonych czynności w ramach pracy oraz rodzaje stanowisk pracy, na których osoby niepełnosprawne mogą być zatrudnione. Według załączonych do planów opinii instruktorów i psychologa klinicznego, 5 spośród 22 niepełnosprawnych pracowników nabyło umiejętności samodzielnej pracy.

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z § 13 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2007 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej² (dalej rozporządzenie w sprawie ZAZ) indywidualne plany pracy opracowuje się dla osób, które osiągnęły odpowiedni poziom sprawności.

- Wniosek nr 3 – *„Intensyfikacja działań mających na celu przygotowanie osób niepełnosprawnych do podjęcia pracy na otwartym rynku”.*

W 2009 r. dla ww. osób zorganizowano warsztaty psychologiczno - szkoleniowe. Ponadto, Fundacja nawiązała kontakt z Kaletniczą Spółdzielnią Inwalidów w Bytomiu i Zakładem Odzieżowym „Tarmilo” w Tarnowskich Górach oraz na bieżąco kontaktowała się z Powiatowym Urzędem Pracy w Zabrze. Pomimo podejmowanych działań żaden z niepełnosprawnych pracowników nie został zatrudniony poza ZAZ.

- Wniosek nr 6 – *„Sporządzanie rozliczeń z wykorzystania środków przekazywanych przez PFRON na działalność ZAZ zgodnie z ewidencją księgową”.*

Wydatki sfinansowane ze środków otrzymanych z PFRON, wykazane w kwartalnych informacjach przekazywanych Marszałkowi Województwa w 2009 r. były zgodne z ewidencją księgową.

II. Natomiast NIK ocenia negatywnie realizację następujących wniosków:

- Wniosek nr 1 – *„Przekazywanie na Zakładowy Fundusz aktywności środków uzyskanych z tytułu zwolnień z podatku od nieruchomości użytkowanych przez ZAZ, z uwzględnieniem kwot należnych za lata 2006 – 2008 oraz zwrot kwoty 408 zł, wykorzystanej na opłaty bankowe”.*

Fundacja nie przekazała na rachunek bankowy Zakładowego Funduszu Aktywności (dalej Fundusz Aktywności) ani zaległych, ani bieżących kwot należnych z tytułu

² Dz. U. Nr 242, poz. 1776

zwolnienia z podatku od nieruchomości. Nierealizowanie tego obowiązku, wynikającego z art. 31 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych³ (dalej ustawa o rehabilitacji), Prezes Fundacji wyjaśnił m.in. oczekiwaniem na opinię Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych odnośnie możliwości uregulowania ww. wpłat ze środków PFRON, przekazanych przez Marszałka Województwa na dofinansowanie działalności obsługowo-rehabilitacyjnej ZAZ.

NIK zwraca uwagę, że z kwoty 408 zł, którą Fundacja była zobowiązana zwrócić na Fundusz Aktywności, w związku z wykorzystaniem środków na zapłatę prowizji bankowej, wpłacono 136,50 zł, a pozostałe 271,50 zł przekazano dopiero 1 marca 2010 r. w toku nin. kontroli.

Ponadto w toku kontroli stwierdzono, że Fundacja nie przekazała na Fundusz Aktywności wpływu z dochodu związanego z działalnością gospodarczą, prowadzoną przez ZAZ – Zakład Krawiecki, pomimo obowiązku wynikającego z przywołanego powyżej art. 31 ust. 4 ustawy o rehabilitacji. Jak wynika z załącznika nr 4 do bilansu Fundacji za 2008 r., wynik finansowy „ZAZ KRAWIECTWO” - obejmujący sumę przychodów i kosztów poniesionych na działalności gospodarczej - wyniósł 93 854,18 zł. Zatem kwota ta (wpływy z dochodów) powinna być przekazana na ww. fundusz.

Według wyjaśnienia Zarządu Fundacji, złożonego w trybie art. 59 ustawy o NIK, nie można utożsamiać kwoty wpływów z dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej z wynikiem finansowym ZAZ za 2008 r. W dalszej treści wyjaśnienia podano: „... *My takich dochodów nie mamy, czego dowodem jest historia rachunku działalności gospodarczej*”.

Zdaniem NIK, stanowisko Zarządu w przedmiotowej sprawie nie może mieć wpływu na ocenę realizacji, określonego w ustawie obowiązku wpłaty w wysokości wynikającej ze sprawozdania finansowego za 2008 r. Ponadto (jak ustalono w toku poprzedniej kontroli przeprowadzonej w 2008 r.), w lipcu 2007 r. na Fundusz Aktywności przekazano wpływy z dochodu za 2006 r., w kwocie zgodnej z wynikiem finansowym określonym we wspomnianym załączniku nr 4 do bilansu.

Zarząd Fundacji, na podstawie art. 41 ustawy o NIK, złożył również oświadczenie, z którego wynika, że w sprawozdaniu finansowym za lata poprzednie „rzeczywisty wynik finansowy (...) był zaburzony przez zwiększenie przychodów o dotację

³ Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 ze zm.

przeznaczoną na utworzenie ZAZ-ów (...). Dotacja ta (...) została ujęta na koncie międzyokresowych przychodów a winna stanowić fundusz statutowy nowo tworzonych zakładów. Ten błąd generował bilansowy zysk...”.

- Wniosek nr 5 - „*Dokonywanie zapisów księgowych zgodnie ze stanem faktycznym*”.

Na zbadanych 18 dowodów księgowych, dotyczących wydatków z Funduszu Aktywności, nieprawidłowości stwierdzono w 3 przypadkach, a mianowicie:

- wydatek na zakup 16 par obuwia sportowego (buty piłkarskie), w wysokości 3 999,20 zł, zaksięgowano w koszty Fundusz Aktywności, pomimo że tylko trzy osoby zatrudnione w ZAZ – Zakład Krawiecki, ze względów zdrowotnych, kwalifikowały się do uczestnictwa w zajęciach sportowych,
- na koncie Funduszu Aktywności zaksięgowano zobowiązanie z tytułu udostępnienia pracownikom ZAZ basenu w maju 2009 r. na kwotę 915 zł. Natomiast zgodnie z umową opłata ta powinna wynosić 480 zł,
- również w koszty Funduszu Aktywności zaksięgowano zakup 88 „*kuponów podarunkowych PASS – na cele socjalne*”.

Powyższe nieprawidłowości skorygowano w toku kontroli.

- Wniosek nr 4 – „*Ustalenie zasad podziału kosztów działalności rehabilitacyjno-obługowej oraz działalności gospodarczej*”.

Według wyjaśnienia Dyrektora ZAZ, ustalenie wspomnianych zasad było zbędne, gdyż problem ten jest uregulowany postanowieniami rozporządzenia w sprawie ZAZ.

Zdaniem NIK, wyjaśnienie Dyrektora ZAZ nie stanowi dostatecznego uzasadnienia przyczyn niewykonania tego wniosku, bo np. faktury za wodę i energię elektryczną dotyczyły łącznego zużycia tych mediów, zarówno w działalności obsługowo-rehabilitacyjnej, jak i gospodarczej. Z dekretacji zamieszczonej na fakturach nie wynika natomiast, jaka część kosztów obciąża poszczególne kierunki działalności.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Przekazanie na Zakładowy Fundusz Aktywności zaległych i bieżących kwot z tytułu:

- zwolnień z podatku od nieruchomości użytkowanych przez ZAZ,
- wpływu z dochodu związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą za 2008 r. w kwocie 93 854,18 zł, wynikającej ze sprawozdania finansowego.

- 2. Ustalenie zasad podziału kosztów działalności rehabilitacyjno-usługowej i działalności gospodarczej.**
- 3. Ujmowanie w księgach rachunkowych Zakładowego Funduszu Aktywności wydatków faktycznie dotyczących ZAZ.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Zarząd Fundacji, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Zarządowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.